

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

گلیم باف درجه ۲

گروه برنامه ریزی درسی صنایع دستی و هنر

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۸۸/۱/۱

کد استاندارد: ۷-۵۴/۵۴/۲/۳

معاونت پژوهش و برنامه ریزی : تهران-خیابان
آزادی- نیش چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و
حرفه‌ای کشور- طبقه پنجم
تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ دورنگار: ۶۶۹۴۱۲۷۲
کدپستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه های درسی: تهران- خیابان
آزادی- خ خوش شمالی- تقاطع خوش و نصرت -
ساختمان فناوری اطلاعات و ارتباطات- طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۴۴۱۱۹ و ۶۶۹۴۴۱۲۰ دورنگار: ۶۶۹۴۴۱۱۷
کدپستی: ۱۴۵۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

خلاصه استاندارد

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری

آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل / اصول: به مفهوم میانی مطالب نظری / توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار

مشخصات عمومی شغل:

گلیم باف درجه ۲ کسی است که پس از گذراندن دوره آموزشی لازم بتواند از عهده شناخت انواع گلیم های سنتی ایران، شناخت ابزار و مواد گلیم بافی، نصب دار، سیه بندی، نقشه خوانی گلیم، چله کشی دار، بستن کوچی، زنجیره بافی و کرباس بافی و مليله بافی، بافت گلیم ساده، بافت انواع گلیم های سنتی، رفع معایب گلیم در حین بافت و پس از بافت، پائین کشی گلیم، شستشو و خشک کردن گلیم، رفوی گلیم برآید .

ویژگی های کارآموزورودی:

حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی

حداقل توانایی جسمی: متناسب با شغل مربوطه

مهارت های پیش نیاز این استاندارد: ندارد

طول دوره آموزشی :

طول دوره آموزش	:	۳۲۰	ساعت
- زمان آموزش نظری	:	۹۰	ساعت
- زمان آموزش عملی	:	۲۳۰	ساعت
- زمان کارآموزی در محیط کار	:	-	ساعت
- زمان اجرای پروژه	:	-	ساعت
- زمان سنجش مهارت	:	-	ساعت

روش ارزیابی مهارت کارآموز:

۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): ۲۵٪

۲- امتیاز سنجش عملی : ۷۵٪

۲-۱- امتیاز سنجش مشاهده ای: ۱۰٪

۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی: ۶۵٪

ویژگیهای نیروی آموزشی:

حداقل سطح تحصیلات : لیسانس مرتبط

فهرست توانایی های شغل

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی شناخت انواع گلیم
۲	توانایی شناخت ابزارهای گلیم بافی
۳	توانایی شناخت مواد گلیم بافی
۴	توانایی نصب دار گلیم بافی
۵	توانایی سیه بندی دار
۶	توانایی نقشه خوانی گلیم
۷	توانایی چله کشی دار
۸	توانایی بستن کوچی
۹	توانایی زنجیره بافی و کرباس بافی و ملیله بافی
۱۰	توانایی بافت گلیم
۱۱	توانایی بافت انواع گلیم های سنتی
۱۲	توانایی رفع معایب گلیم در حین بافت و پس از بافت
۱۳	توانایی پائین کشی گلیم
۱۴	توانایی شستشو و خشک کردن گلیم
۱۵	توانایی رفوی گلیم

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۱۵	۵	۱۰	توانایی شناخت انواع گلیم	۱
			آشنایی با مفهوم گلیم	۱-۱
			آشنایی با تاریخچه گلیم بافی در ایران و کشورهای مختلف	۱-۲
			آشنایی با انواع دستباف های ایران (- گرہ دار - بدون گرہ)	۱-۳
			آشنایی با بافت های گرہ دار (قالی - گبه)	۱-۴
			آشنایی با بافت های بدون گرہ (تارنما - پودنما)	۱-۵
			شناسایی بافت های تارنما و ویژگی ها و کاربرد آن ها - جاجیم	۱-۶
			شناسایی بافت های پودنما و ویژگی ها و کاربرد آن ها (- کرباسی (سوف بافی) - بافت ساده - بافت چاکدار - بافت متصل به پود - بافت متصل به تار - بافت پیچشی (سوماک))	۱-۷
			آشنایی با مناطق مختلف بافت گلیم (- شهری - روستایی - عشایری)	۱-۸
			آشنایی با انواع طرح گلیم	۱-۹
			آشنایی با انواع گلیم از نظر ابعاد (ذرع) (- ذرع و نیم - ذرع و چارک - دو ذرع)	۱-۱۰
شناسایی اصول تشخیص انواع گلیم	۱-۱۱			
۱۴	۵	۹	توانایی شناخت ابزارهای گلیم بافی	۲
			آشنایی با انواع دار و اجزای تشکیل دهنده آن ها (چوبی - فلزی) (- دار افقی (عشایر) - دار عمودی - دار ثابت - دار گردان (کرمان) - دار تبریزی - دار فندک دار)	۲-۱
			آشنایی با دارهای مورد استفاده در هر منطقه	۲-۲
			آشنایی با ابزارهای مورد استفاده در گلیم بافی	۲-۳

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			(- دفتین - قلاب - قیچی) آشنایی با کاربرد ابزارهای ذکر شده و اصول کار با آن ها آشنایی با استفاده صحیح از ابزار گلیم بافی شناسایی اصول رفع عیب از ابزار گلیم بافی	۲-۴ ۲-۵ ۲-۶
۱۵	۵	۱۰	توانایی شناخت مواد گلیم بافی آشنایی با مواد مورد نیاز در گلیم بافی - پشم و الیاف پشمی - پنبه و الیاف پنبه ای - الیاف ابریشمی آشنایی با مناطق مهم تولید پشم گوسفند آشنایی با خصوصیات کلی پشم آشنایی با ویژگی خاص پشم مصنوعی جهت بافت گلیم آشنایی با مراحل تبدیل پشم به خامه آشنایی با واحد اندازه گیری پشم (کیلوگرم) و اصول کار آن آشنایی با واحد اندازه گیری خامه (متریک) و اصول کار آن آشنایی با خصوصیات انواع پنبه و کاربرد آن در گلیم بافی (- پنبه مصنوعی - پنبه طبیعی) آشنایی با خصوصیات انواع ابریشم و کاربرد آن در گلیم بافی - ابریشم طبیعی (ابریشم خام - پخته - کجین) - ابریشم مصنوعی آشنایی با واحد اندازه گیری ابریشم شناسایی اصول تشخیص ابریشم طبیعی از مصنوعی (- سوزاندن ابریشم - روش شیمیایی)	۳ ۳-۱ ۳-۲ ۳-۳ ۳-۴ ۳-۵ ۳-۶ ۳-۷ ۳-۸ ۳-۹ ۳-۱۰ ۳-۱۱

زمان آموزش			شرح	شماره		
جمع	عملی	نظری				
۲۶	۲۰	۶	<p>توانایی نصب دار گلیم بافی</p> <p>۴-۱ آشنایی با اجزای دار و کاربرد هر کدام (- کوچی - گوه - چوب زیر دار و سردار - چوب هاف)</p> <p>۴-۲ شناسایی اصول نصب انواع دار گلیم بافی</p> <p>۴-۳ شناسایی اصول تنظیم زاویه مناسب بین دار و تکیه گاه در صورت لزوم</p> <p>۴-۴ شناسایی اصول رفع عیوب قبل از نصب دار</p> <p>۴-۵ شناسایی اصول تنظیم دار قبل از چله کشی</p>	۴		
			<p>توانایی سیه بندی دار</p> <p>۵-۱ آشنایی با مفهوم سیه بندی و علل ایجاد این کار</p> <p>۵-۲ شناسایی اصول پیدا کردن وسط دار</p> <p>۵-۳ شناسایی اصول علامت زدن دار در فواصل ۷ سانتی متر یا ۶/۵ سانتی متر</p> <p>۵-۴ شناسایی اصول تشخیص تعداد چله های نقشه</p> <p>۵-۵ شناسایی اصول قراردادن چوب زیر دار</p> <p>۵-۶ آشنایی با شکل و اندازه مناسب چوب زیر دار</p> <p>۵-۷ شناسایی اصول قرار دادن هاف داخل دستگاه</p> <p>۵-۸ آشنایی با علل قرار دادن هاف</p>	۵		
			<p>توانایی نقشه خوانی گلیم</p> <p>۶-۱ آشنایی با نقشه های گلیم مناطق مختلف ، انواع آن ها از نظر خطوط و اصول خواندن آن ها (- نقشه شکسته - نقشه منحنی)</p> <p>۶-۲ آشنایی با واحدهای اندازه گیری متریک</p> <p>۶-۳ آشنایی با نقشه از نظر اندازه :</p> <p>(- نقشه سراسری - نقشه واگیره ای - نقشه $\frac{1}{2}$ یا $\frac{1}{4}$)</p>	۶		
			۳۵	۳۰	۵	
			۱۸	۱۰	۸	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			شناسایی اصول محاسبه تعداد چله با توجه به نقشه مورد نظر و علل و کاربرد آن	۴-۶
			شناسایی اصول محاسبه ابعاد گلیم با توجه به نقشه مورد نظر و علل و کاربرد آن	۵-۶
			شناسایی اصول نقشه خوانی گلیم	۶-۶
۳۷	۳۰	۷	<p>توانایی چله کشی دار</p> <p>۷-۱ آشنایی با انواع چله کشی و کاربرد آن ها در گلیم بافی (- چله کشی یک طرفه - چله کشی دو طرفه)</p> <p>۷-۲ آشنایی با اختلاف چله کشی قالی و گلیم و اصول کار آن</p> <p>۷-۳ شناسایی اصول چله کشی یک طرفه</p> <p>۷-۴ شناسایی اصول چله کشی دو طرفه</p> <p>۷-۵ آشنایی با میزان کشش نخ تار در چله کشی</p> <p>۷-۶ آشنایی با معایب و محاسن چله کشی یک طرفه و اصول رفع معایب</p> <p>۷-۷ آشنایی با معایب و محاسن چله کشی دوطرفه و اصول رفع معایب</p> <p>۷-۸ آشنایی با معایب حاصل از کشش نامناسب نخ تار در چله کشی و اصول رفع آن ها</p> <p>۷-۹ شناسایی اصول انتخاب نخ چله و نخ پود مناسب (- کیفیت نخ پود - کیفیت نخ تار (چله)</p> <p>۷-۱۰ شناسایی اصول نمره گذاری نخ</p> <p>۷-۱۱ آشنایی با سیستم نمره گذاری نخ</p> <p>۷-۱۲ شناسایی اصول محاسبه مقدار مناسب نخ تار و نخ پود با توجه به نقشه و ابعاد گلیم</p> <p>۷-۱۳ آشنایی با مشکلات ناشی از انتخاب نامناسب نخ تار و نخ چله</p>	

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۸	توانایی بستن کوجی آشنایی با کوجی و مفهوم آن آشنایی با ابزارهای بستن کوجی (میخ، چوب، نخ چله، چکش) آشنایی با معایب و محاسن کوجی و اصول رفع معایب بستن کوجی شناسایی اصول بستن کوجی	۶	۱۵	۲۱
۹	توانایی زنجیره بافی و کرباس بافی و مليله بافی آشنایی با زنجیره بافی آشنایی با مفهوم کرباس بافی و کاربرد و علل این بافت آشنایی با مفهوم مليله بافی و کاربرد و علل این بافت شناسایی اصول زنجیره بافی شناسایی اصول کرباس بافی شناسایی اصول مليله بافی	۴	۱۶	۲۰
۱۰	توانایی بافت گلیم آشنایی با پیاده کردن نقشه گلیم شناسایی اصول بافت گلیم	۳	۱۱	۱۴
۱۱	توانایی بافت انواع گلیم های سنتی آشنایی با انواع بافت گلیم های سنتی (- سوماک - شیرکی پیچ - ورنی) آشنایی با انواع گلیم ها از نظر طرح آشنایی با تکنیک های بافت گلیم آشنایی با مناطق گلیم بافی و طرح های مشخص هر منطقه - گلیم افشار منطقه زنجان - ایل سون قشقایی، کرد، لر - هرسین (کرمانشاه)	۷	۵۱	۵۸

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱۱-۵	<p>- خمسه ، ترکمن (ترکمنستان)</p> <p>بلوچ (بلوچستان)</p> <p>- شورکی (شیردان خراسان) یا شورک ملکی</p> <p>- سوزنی (گلیم کرمان)</p> <p>شناسایی اصول بافت انواع گلیم</p>			
۱۲	<p>توانایی رفع معایب گلیم در حین بافت و پس از بافت</p> <p>۱۲-۱ آشنایی با عیوب گلیم و اصول رفع آن ها</p> <p>(- سره شدن - ریش شدن چله - نخ نما شدن گلیم - پرزدادن گلیم - تصحیح پود گذاری - پارگی چله - ناصافی پودها - حذف چله های اضافی - تعیین نمره نخ - کم شدن عرض گلیم - ایجاد فاصله بین تارها)</p> <p>۱۲-۲ آشنایی با ابزارهای مورد نیاز جهت رفع عیب در هر مرحله</p> <p>۱۲-۳ شناسایی اصول رفع عیب گلیم در هر مرحله</p>	۶	۱۵	۲۱
۱۳	<p>توانایی پائین کشی گلیم</p> <p>۱۳-۱ آشنایی با ابزارهای پائین کشی گلیم</p> <p>۱۳-۲ شناسایی اصول پائین کشی گلیم</p>	۱	۳	۴
۱۴	<p>توانایی شستشو و خشک کردن گلیم</p> <p>۱۴-۱ آشنایی با شیوه صحیح شستشوی گلیم</p> <p>۱۴-۲ آشنایی با ابزار و مواد مورد نیاز در شستشوی گلیم</p> <p>۱۴-۳ شناسایی اصول شستشوی گلیم</p> <p>۱۴-۴ شناسایی اصول خشک کردن گلیم</p>	۳	۹	۱۲
۱۵	<p>توانایی رفوی گلیم</p> <p>۱۵-۱ آشنایی با رفو، تعریف و کاربرد آن</p> <p>۱۵-۲ آشنایی با ابزارهای لازم جهت رفوی گلیم</p> <p>۱۵-۳ شناسایی اصول رفوی گلیم</p>	۵	۵	۱۰

فهرست استاندارد تجهیزات، ابزار، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	دار فندک دار		
۲	کپسول آتش نشانی		
۳	جعبه کمک های اولیه		
۴	تخته وایت برد		
۵	صندلی چوبی		
۶	پروژکتور		
۷	کامپیوتر و کلیه متعلقات آن		
۸	میز		
۹	صندلی چرخ دار		
۱۰	قیچی		
۱۱	قلاب یا چاقو		
۱۲	دفعه یا دفتین		
۱۳	چوب کوچی		
۱۴	زیر سری کوچی		
۱۵	آچار		
۱۶	دم باریک		
۱۷	چاقو تیزکن		
۱۸	متر		
۱۹	خط کش		
۲۰	سوزن		
۲۱	انواع قیچی		
۲۲	انواع قلاب		
۲۳	چوب هاف		
۲۴	سیخ بودکشی		
۲۵	چوب شمشیرک		

فهرست استاندارد تجهیزات، ابزار، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۲۶	نخ چله پنبه ای		
۲۷	نخ چله پشمی		
۲۸	نخ چله ابریشمی		
۲۹	پود نمره ۲۰-۲۲ لا		
۳۰	پشم ماشین ریس		
۳۱	نقشه		
۳۲	ماژیک وایت برد		
۳۳	تخته پاک کن		
۳۴	مداد		
۳۵	کاغذ		
۳۶	مواد پاک کننده		
۳۷	نمونه گلیم		
۳۸	پود		
۳۹	کاغذ شطرنجی		